

dochtertje zei hij: 'Je kunt trots op je vader zijn; hij komt gauw weer terug.' Ongevraagd schreef hij een bewijs uit dat mijn huis niet mocht worden verbrand. . . . Verdachte die kennelijk vreselijk in de knoei zat, ging bij mij met zijn hoofd in zijn handen zitten. Voor het portret van de koningin zei hij: '*Dies ist eine tüchtige Frau.*'¹

Voor de tijdsduur van de evacuatie van Putten had Fullriede vier uur toegestaan in plaats van twee. '*Es gab*', noteerde hij later in zijn dagaan-tekeningen, '*ein grosses Gejammer und Gerenne.*'² In het begin van de avond gaf hij op eigen verantwoordelijkheid de mededeling door dat de inwoners van Putten, voorzover niet weggevoerd, de volgende dag naar het dorp mochten terugkeren. Vervolgens reed hij naar Utrecht, een aantrekkelijk Haags juffertje meenemend dat zich de vorige dag toevallig in Putten had bevonden en hem om hulp had gesmeekt. Met haar bracht hij de nacht door. De volgende ochtend zette hij haar in Leidschendam op de tram naar Den Haag en ging verder naar Noordwijk voor een militaire inspectie. De dag nadien, donderdag 4 oktober dus, werd hij naar Hilversum ontboden waar Christiansen en von Wühlisch hem scherpe verwijten maakten dat hij maar een klein deel van Putten had verwoest ('*Die haben nur Angst vor Berlin*', noteerde hij enige tijd later³). Op weg naar Harderwijk, waar hij de begrafenis van *Leutnant* Sommer diende bij te wonen, bezocht hij opnieuw de Puttense inwonster bij wie hij op maandag zijn hart had uitgestort. 'Ik kreeg de indruk', zo verklaarde deze als getuige in zijn zaak,

'dat hij toen met alles had afgerekend. Hij zei mij toen dat het slechts ten dele uitvoeren van het bevel om Putten af te branden, hem zijn kop zou kosten. Daarna sprak hij voort in vloeiend Engels. Hij zei Hitler en zijn clique te haten en dat de hogere legerleiding genoeg had van het voortzetten ener verloren zaak. Hij verzocht mij verder zijn vrouw in Zuid-Afrika te waarschuwen dat het '*Ablehnen*' van het bevel hem het leven zou kosten en dat zijn vrouw en kinderen niet naar Duitsland moesten gaan.'⁴

Fullriede's verwachting werd niet bewaarheid: nagelaten werd, hem voor een krijgsraad te dagen. Wie zijn zaak in de doofpot heeft gestopt, weten wij niet.

¹ BG-Arnhem: p.v. proces F. W. H. Fullriede, p. 15-16 (getuige N. E. J. Goedenwaagen-Maas). ² *Het proces Christiansen*, p. 81. ³ A.v. ⁴ BG-Arnhem: p.v. proces F. W. H. Fullriede, p. 17 (getuige N. E. J. Goedenwaagen-Maas).